

Список літератури:

1. Кожевников С. Н. Социально-правовая активность личности и условия ее действительности. / С. Н. Кожевников // дисс... докт. юрид. наук. – М. – 1991. – С. 189
2. Яковлев Е. В. Гражданская культура как условие социально-правовой активности и правовой социализации личности в процессе формирования в России гражданского общества / Е. В. Яковлев // дис... канд. юрид. наук.:12.00.01. – Ростов-на-Дону. – 2009. – С. 191
3. Ковалевська Н. В. Професійна підготовка студентів факультетів дошкільної педагогіки до роботи у сім'ях / Н. В. Ковалевська // дис... канд. наук: 13.00.04. – 2007. – С. 234
4. Ткачук О.В. Соціально-правова компетентність: співвідношення наукових категорій [Електронний ресурс] / О. В. Ткачук // зб. наук. праць. – Вип. 14. – Книга II

*Ізбаш С. С., Черкашин А. І.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ХАРАКТЕРИСТИКА МЕДІАПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРА

Безпека держави починається з дотримання медіагієни кожною людиною. Застосування інструментів інформаційного впливу призводить до досягнення результатів у сфері інформаційної війни через використання психологічних якостей людей. Особливо це актуально для військових лідерів (командирів), які знаходяться на передовій інформаційної війни та мають розпізнавати “комплекс інформаційних впливів між соціальними групами, що орієнтовані на отримання певних переваг у економічних, військових, політичних, культурних та громадських протистояннях” [3, с. 47]. У статті ми спробуємо узагальнити найнеобхідніші якості військового лідера (командира) та виокремити ті, що мають медіапсихологічну складову та схарактеризуємо необхідність наявності цих якостей для сучасного військового лідера.

Яскравим прикладом інформаційної війни є міжнаціональний конфлікт, який виник у 1994 році в Руанді (Центральна Африка) між народностями хуту та тутсі. За 100 днів були вбиті від 500 тис. до 1 млн осіб: 90% з них – тутсі. Міжнародний трибунал визнав “Радіо тисячі пагорбів”, ведучі якого закликали вбивати тутсі, винними у геноциді.

Дослідники геноциду в Руанді виявили позитивну залежність між прийомом радіо в певній місцевості та кількістю засуджених за геноцид там же. Але там, де “Радіо тисячі пагорбів” приймалося погано або зовсім не транслювалося, кількість випадків насильства та геноциду була статистично меншою. Цей приклад демонструє пропагандистську кампанію, яка здійснювалась через мережу засобів масової інформації і є свідченням того, як не маючи могутніх і різноманітних військових сил можна переграти супротивника як у військовому відношенні, так і у морально-психологічному.

Сучасна війна ще більшою мірою перетворюється на соціально-психологічне явище з усіма негативними наслідками у свідомості та психіці як цивільного населення, так і особового складу воюючих армій. Військовий лідер (командир) повинен вправно керувати підлеглими, не втрачати духу, показувати особистий приклад. Рішення військового лідера (командира) – це основа управління. Тому рівень ризику командира за прийняте рішення за умов дефіциту часу, браку інформації, небезпеки, невизначеності, специфіки бойового завдання, моральної та правової відповідальності за життя і майбутнє підлеглих і власних товаришів по службі є дуже високим.

Ігнатюк О. А. та Мартиненко О. М. основними суб’єктивними умовами успішності керування підрозділом вважають особистісні особливості командира – соціальна спрямованість його управлінської діяльності, висока професійна компетентність, вміння організувати, регулювати, координувати працю підлеглих, емоційно-вольові якості, інтелектуальні якості, уміння підтримувати свій авторитет, імідж лідера, міцне здоров’я [1, с. 157–159].

У своїх дослідженнях В. В. Ягупов визначає систему психологічних якостей вольової сфери військового лідера: сміливість, мужність, витримка, схильність до ризику, самовладання, ініціативність, винахідливість, спокійність, відповідальність, рішучість, самостійність, сміливість, здатність брати відповідальність на себе, ініціативність, терпіння, емоційно-вольова стійкість [5, с. 230].

Дослідження професіограми військового лідера дає нам підстави визначити три групи якостей військового лідера: професійні, особистісні та медіапсихологічні.

У зв’язку з розвитком інформаційних технологій, коли людина щомиті отримує купу інформації, важливе місце у структурі особистості військового лідера належить формуванню медіапсихологічних якостей. Г. Онкович, виділила медіапсихологічні якості, які формуються завдяки знанням з певних розділів психології, а саме: комунікативні навички, уміння аналізувати цільову аудиторію та її потреби, уміння адаптувати інформацію для різних типів медіа, організаторські здібності, управлінські

навички, знання основ реклами та PR, критичне мислення [4, с. 161].

Під *медіапсихологічними якостями військового лідера* ми розуміємо внутрішні особливості військового лідера (риса характеру, знання, уміння та навички), які сприяють успішній орієнтації в сучасному високо-технологічному медіасередовищі. Серед таких якостей варто виділити: розуміння природи інформації і ролі медіа в її розповсюдженні; розуміння того, як побудовані ЗМІ; усвідомлення постійного інформаційного впливу; навички критичного мислення та аналізу медіаповідомлень; уміння відрізняти факти від думок і суджень; здатність розпізнавати і захищати себе від маніпуляцій; уміння розпізнавати фейкову інформацію; уміння створювати власний медійний контент; уміння тримати критичну дистанцію до медіа; рефлексія щодо власного використання ЗМІ; досягнення цілей за допомогою медіа.

В сучасному інформаційно насиченому просторі складно виробити власне розуміння того, що відбувається. Інформаційні війни мають широкий спектр прояву – від звичайних фейків та кібербулінгу до організації акцій протесту, терористичних актів та організованого збройного опору, що здійснюється у форматі мережевих протистоянь. Тому важливо формувати медіапсихологічні якості у військового лідера, здатність аналізувати, критично оцінювати всю інформацію, яка надходить з медіапростору. Розвиток власних якостей усвідомленого медіаспоживання є персональною відповідальністю військового лідера: і як споживача, і як того, хто ці інформаційні продукти генерує.

Список літератури:

1. Ігнатюк О. А., Мартиненко О. М. Вимоги до професійно важливих та особистісних якостей у становленні майбутнього командира керівником та лідером військового підрозділу // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр. / ред. О. Г. Романовський. Харків: НТУ “ХПІ”. – 2016. – Вип. 45 (49). – Ч. 1. – С. 153–166
2. Ізбаш С. Медіакомпетентність як складова андрагогічної підготовки майбутніх магістрів освіти // Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку: збірник статей Сьомої Міжнар. наук.-метод. конф. – Київ: Академія української преси. – 2019. – С. 297–309
3. Курбан О. В. Сучасні інформаційні війни в мережевому онлайн просторі: навчальний посібник. – Київ: ВІКНУ. – 2016. – С. 286
4. Медіакомпетентність фахівця: колективна монографія / Онкович Г. В., Горун Ю. М., Кравчук В. О., Литвин Н. О., Костюхіна І. В., Нагорна К. А., за наук. ред. д. пед. наук, проф. Онкович Г. В. – К. : Логос 2013. – С. 287

5. Ягупов В. В. Основи військово-дидактичних знань : навч. посіб. – К.: Київський військовий інститут управління та зв'язку. – 1998. – С. 376

*Ірклієнко Ю. С., Акіменко Д. О.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ДІТЕЙ

Тема лідерського потенціалу та способи її формування є актуальною для нашого часу, оскільки наявність таких навичок допоможе особистості ефективно взаємодіяти з оточуючими, плідно працювати в команді та легко досягати поставлених цілей.

Для ефективної роботи над даною темою потрібно, насамперед, визначити, що являє собою поняття “лідер”.

Лідер – це член групи з найвищим статусом, за яким визнається право приймати рішення в важливих для групи ситуаціях.

Наявність лідерських якостей у дитини, а також їх рівень розвитку можна виявити за допомогою проведення тестів або ігор.

Для виникнення і існування лідера необхідно забезпечити збіг певних факторів:

1) Потреба дитячого колективу в лідері.

2) Особливості особистості дитини – схильності, мотивація, характер, потреба в самоствердженні.

З боку педагога, спонукання дитини до активності та самостійності – це, першочергово, вирішення труднощів взаємовідносин в колективі.

Діти повинні навчитися роботі в групі, дослухатися до думки один одного, вміти організувати роботу в групі, а не лише свою.

Дозволяє дітям розкрити свій потенціал і здібності індивідуальний підхід з боку педагога, а також спонукання до групової діяльності.

Для плідної роботи в колективі дітям потрібно детально пояснити правила якісної співпраці.

Правильним кроком у розвитку лідерських якостей у дітей буде впровадження самоврядування. Це динамічне явище, котре розвиває у школярів самостійність в прийнятті рішень, реалізації плану дій, складеного для досягнення поставленої мети.

Важливим елементом виховання лідерських рис є заохочення ініціативи у дітей.

Навіть якщо дитина не вірить у власні сили та спроможність стати лідером, цілком можливо привити їй лідерські якості. Це допоможе осо-